

T.C.
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
HAC VE UMRE HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

HAC'DA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN BAZI HUSUSLAR

İbadetler Hakkında

- ✓ Hacılarımızın Mescid-i Haram'da ve Mescid-i Nebevi'de kendi aralarında konuşmamaları, bunun yerine zamanlarını, nafile namaz, dua, zikir, tefekkür ve Kur'an okuma gibi amellerle değerlendirmeleri gerekir.
- ✓ Vakitlerin mümkün olduğunca Medine'de Mescid-i Nebevi'de, Mekke'de ise Mescid-i Haram'da geçirilmesine dikkat edilmelidir.

İbadetler Hakkında

- ✓ Farz namazları evde, otelde veya otele yakın bir mescitte kılmak yerine Mescid-i Haram'da ve Mescid-i Nebevi'de kılmaya özen gösterilmelidir.
- ✓ Mescid-i Haram ve Mescid-i Nebevi'ye girildiğinde, kerahet vakti değilse, iki rekât Tahiyyatü'l-Mescid adı verilen "Mescidi Selamlama" namazı kılınmalıdır. Bu namaz sünnettir.

İbadetler Hakkında

- ✓ Mecbur kalmadıkça namaz kılanların önünden geçmemeli, bu konuda birçok diğer ülke Müslümanlarının, hassas olduğunu ve önünden geçenleri, namaz içinde bile olsa kolunu uzatarak engellemeye çalıştığını unutmamalıdır. İbadetlerde mezhebi yorumlardan oluşan farklılıkları anlayışla karşılayıp saygı göstermelidir.

İbadetler Hakkında

- ✓ Namaz için saflar arasına girmek isteyenlere yardımcı olunmalıdır. Önünden geçenlere, safı aralayıp geçmek isteyenlere müdahale edilmemelidir.
- ✓ Hac esnasında Cuma namazından sonra zuhr-ahir yerine nafie veya kaza namazı kılınması daha uygundur.

İbadetler Hakkında

- ✓ Bayan hacılarımız, Kâbe'de mümkün olduğunca hanımların namaz kıldığı yerleri kullanmalıdırlar.
- ✓ Hacılarımız gösterişten şiddetle sakınmalı, riyaya düşme endişesi sebebiyle yaptıkları ibadet ve tavafların miktarını başkalarının yanında anlatmamalıdırlar.

İbadetler Hakkında

- ✓ Hacılarımız mescitte yer bulamama ihtimaline karşı yanlarında bir seccade taşımaya dikkat etmelidirler.
- ✓ Bol bol sadaka vermeyi, cömertliği ve ikram etmeyi ihmal etmemelidirler.

Davranışlar Hakkında

- Haccın her şeyden önce bir sabır eğitimi olduğunun bilinciyle, şartlar ne olursa olsun kimseye kızmamalı, kimseyi kırmamalı, haklı da olsa sabretmeli, Kur'an-ı Kerim'in ifadesiyle **“öfkesini yutmalıdır.”**

Davranışlar Hakkında

- Hac esnasında alış veriş caiz olmakla birlikte, gereksiz yere çarşılarda dolaşılması, hem bedeni hem de zihni yormakta, yapılacak ibadetleri de olumsuz yönde etkilemektedir. Sayılı günlerde, kutsal mekânlarda en kârlı ticaretin, ibadetle, Kâbe tavafıyla gerçekleşeceği bilinmelidir.

Davranışlar Hakkında

- İslam ahlakına yarışır davranışlar sergilenmeli, kaba ve sert söz ve davranışlardan sakınılmalıdır. Hem Müslüman olarak hem de milletimizi temsil açısından olumsuz bir etki ve imaj bırakılmamalıdır.
- Müslüman kardeşlerine karşı anlayışlı ve hoşgörülü olmalı, her gördüğü olumsuz davranışa müdahale etmemelidir.

Davranışlar Hakkında

- Haccın, İslam kardeşliğinin en fazla kendisini göstermesi gereken yerlerden biri olması gereği dikkate alınarak diğer ülkelerden gelen Müslümanlarla selamlaşma, iletişim kurma ve kaynaşma yoluna gidilmelidir. Peygamberimizin buyurduğu üzere; bir Müslümanın din kardeşine tebessümünün bile sadaka olduğu hususu hiçbir zaman unutulmamalıdır.

Davranışlar Hakkında

- Hac, farklı ülke ve bölgelerden gelen din kardeşlerinin tanışma yeridir. Herhangi bir ülkenin hacıları, diğer ülke hacılarına karşı üstünlük taslamamalıdır. Bu, cahiliye âdeti olup, İslam dini tarafından kesinlikle yasaklanmıştır. Üstünlük ancak takva ile olur.
- Hacda başkalarını küçük görme gibi bir tavır içerisinde kesinlikle olunmamalıdır. Çünkü inanan kişiye, din kardeşini hakir görmesi günah olarak yeter.

Davranışlar Hakkında

- Diğer Müslümanları tenkit yerine, kendi eksik ve kusurlarımızla ilgilenmeli onları telafi imkânlarına yoğunlaşılmalıdır.
- Hac esnasında olumlu düşünmeye, uyum göstermeye ve uyumlu hareket etmeye özen gösterilmelidir.

Davranışlar Hakkında

- Kardeşleri hakkında hüsn-ü zan sahibi olunmalı, su-i zandan şiddetle kaçınılmalıdır.
- Kul haklarına riayete kutsal topraklarda ayrı bir özen gösterilmelidir.

Davranışlar Hakkında

- Hacda i'sar (başkalarını kendisine tercih etme) ahlakına sahip olunmalıdır. Bencil davranışlardan sakınılmalı, diğer hacılara öncelik verip yardımcı olunmalıdır.
- Kendisi için istediğini başkası için de istemeli, kendisi için arzulamadığını başkası için de arzulamamalıdır.

Davranışlar Hakkında

- Küçüklere sevgi, büyüklere saygı gösterilmeli, yaşlı, engelli ve yardıma muhtaçların yardımına koşulmalıdır.
- Arafat'ta kumdan öbekler yapmak, mektup, çocuk çamaşırı bırakmak, oradan deve dili getirmek, mübarek olduğu zannıyla oralardan taş, toprak almak vb. İslam inancına ters düşen hurafelere kesinlikle iltifat edilmemelidir.

Davranışlar Hakkında

- Alçak gönüllü olunmalı, kibirden, enaniyetten ve gururdan kaçınılmalıdır.
- Yemek, servis, asansör gibi sıra beklenmesi gereken yerlerde sabırlı ve hoşgörülü olunmalı, bayanlara, yaşlı ve engelli olanlara öncelik verilmeli, birbirimize karşı da her zaman; “önce sen buyur” diyebilmelidir.

Sağlık Hakkında

- ❖ Temizlik imanın gereğidir. Dolayısıyla özellikle ortak kullanım alanlarının temizliğine dikkat edilmelidir.
- ❖ Gerek yeme-içmeye gerekse Güneş, klima ve hava akımına dikkat edilerek sağlık korunmaya çalışılmalıdır.

Sağlık Hakkında

- ❖ Hem sağlık hem de israf açısından zararlı olan sigara alışkanlığına bu mukaddes iklimde son verilebilir.
- ❖ İhramlı halde sigara içiliyor olması ihramın manasının anlaşılmadığının bir göstergesidir.

Sağlık Hakkında

- ❖ Özellikle yaşlı, kilolu, engelli, tansiyon, kalp ve solunum yetmezliği olan hacılarımız hayli yüksek ve yorucu olan Hira ve Sevr mağaralarına kesinlikle çıkmamalıdır.
- ❖ Özel ilaç kullananlar veya hastalıkları için özel ilgi gerekenler, bu durumlarını görevlilere ve arkadaşlarına mutlaka bildirmelidirler.

Güvenlik Hakkında

- ✓ Hırsızlık ve yankesicilik olaylarına karşı dikkatli olunmalı, yanında fazla para veya değerli eşya taşınmamalı, gerekli tedbirler alınmalıdır.
- ✓ Güvenlik açısından, özellikle bayanlar yalnız dolaşmamalı, yalnız başına alışverişe gitmemeli, vasıtaya binmemelidirler.

Güvenlik Hakkında

- ✓ Güvenlik açısından gerek Suudi polisi veya askerlerinin gerekse kafile başkanı ve din görevlilerinin uyarılarına uyulmalıdır.
- ✓ Herhangi bir iletişim eksikliğinde görevlilerin uyarıları dikkate alınmalıdır.

**HAC VE UMRE HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ANKARA-2015**